Ir a la versión castellana
.doc .htm .pdf

Versió catalana
.htm .doc

DE "RELIGIOSITATS" I "ESPIRITUALITATS"

De "fe en retalls" i de "religió en fragments"

Veure la "vigèsimosexta pàgina" d'Alfredo Fierro

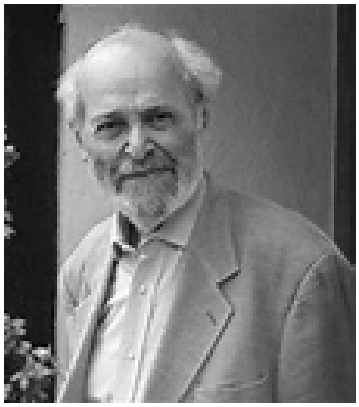
Apreciado Alfredo:

I aquesta vegada, quina excusa tinc per a tanta demora?

Com bon amant de les pel·lícules de l'Oeste vaig aprendre a no deixar ningú al darrere. I havia deixat, a mitges, un tema al darrere: què deien realment els decrets dels jesuïtes (de les Congregacions Generals) sobre l'admissió a la Companyia de persones de raça jueva.

Ja saps: la qüestió me la vaig plantejar pel cas de Geza Vermes (1924 - 2013), qui, els voltants dels anys 1940, no fou admès pels jesuïtes. No fou admès per ser de família jueva?

Ja vaig intentar donar una primera resposta fa un parell de cartes, però em faltava presentar els documents: els decrets de les Congregacions Generals que feien al cas.

Com pots suposar això demana esperar l'avinentesa d'un viatge a Barcelona i la posterior feina de traduir. Això demana no només hores, sinó dies.

Si ho vols llegir
Els diversos decrets

Després vingué la mort d'en Gonzalo Haya, qui des de 2014, quan va venir de "*predicador*" a Lamiarrita, ha anat participant a les nostres trobades.

La foto (sense trucs, només retallada) és de 2016, l'any que tu, al teu torn, vas venir de "*predicador*"- Gonzalo i la seva dona Gloria, a la part de baix; al teu costat (Toni Valcárcel) és l'amic del qual et vaig parlar a la carta anterior.

Sembla que per la mort no hi ha ni torns, ni cues, ni cites prèvies... A vegades, hi ha llargues "*llistes d'espera*"...,

També he dedicat uns dies per a preparar un "*In memoriam*", amb els comentaris que, al llarg d'aquests anys, ens hem anat dirigint.

Li agradava repetir allò dels "*savis i entesos*" i dels "*senzills*": per aquí em vaig ficar jo.

Si ho vols llegir…

"*Como decíamos ayer…*"

No sé si seré dels pocs de la meva generació que no vaig renegar de les tesis de l'escolàstica. Crec que tenien, almenys, un parell de coses bones. Una seria l'apartat de "*Notiones*", en el qual s'especificava què volia dir cada una de les paraules utilitzades. La segona, a parer meu, era la "*Censura*", que determinava la força que es volia donar al que s'afirmava a cada tesi, que podia anar des d'un "*metaphysice certum*".(les d'un Roig Gironella, el nostre professor de metafísica), la traducció intel·ligible al meu barri seria un (amb perdó!) "*por cojones*", fins a un "*Possibilis*" o, tirant una mica més de la corda, a un dir "els *nostres adversaris no arriben a demostrar que nosaltres no tinguem raó*" (les d'un Puigrefagut, el nostre professor de cosmologia). Em sembla que no li feia massa gràcia haver de defensar les tesis sobre l'hylemorfisme, les que intentaven sostenir la transsubstanció eucarística. Es deia que, a la seva joventut, havia tingut "*problemes*", potser relacionats amb el "cas Rosmini". Ja pots suposar que el considero un dels meus millors professors de filosofia. "*Els meus adversaris mai han arribat a demostrar que jo no tingués raó*".

I l'altre gran professor: Lluís Lamolla, que havia estat "missioner" a l'Índia.

> Les voy a explicar Kant; no yo, sino lo que García Morente dice de Kant. Pero el año que viene el P. Colomer (altres tradicions orals diuen Vallsplana) les explicará Kant. Háganle caso a él.

Ja veus, t'has vist obligat, a posteriori, a posar "*notiones*": per "*simple espiritualidad*" es vol entendre "*espiritualidad no religiosa*". Potser alguns et demanarien la noció de "*religiós*".

Alguna vegada ja he dit que, davant d'afirmacions (sense posar "*notiones*") d'alguns cristians en el sentit de què la "religió" és ja quelcom caducat, sortiria, sobre el cavall blanc apocalíptic, l'autor de l'anomenada carta de Jaume tot exclamant: *Com! Visitar orfes i viudes, ja és quelcom caducat?*

Jm 1. 27

La religió pura i incontaminada
davant Déu i Pare
és aquesta:
visitar els orfes i viudes
en la seva aflicció.

θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος
παρὰ τ Θεε καὶ πατρὶ
αὕτη ἐστίν,
ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας
ἐν τ θλίψει αὐτῶν

Aquí em podria lluir amb un bon sermó sobre la paraula visitar o, millor dit, sobre la paraula ἐπισκέπτεσθαι (el número Strong de la qual és el 1980).

Comentaria aquests dos versets:

Ac 7, 23

Quan complia l'edat de quaranta anys,
li va venir el desig
de visitar els seus germans,
els fills d'Israel.

Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσερακονταετὴς χρόνος,
ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ
ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ
τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

Lc 1, 68 Beneït el Señor, el Déu d''Israel,
que ha visitat i ha redimit
el seu poble.

Εὐλογητὸς Κύριος, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ,
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν
τῷ λαῷ αὐτοῦ

La "*religió*" (θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος) és una "*visita alliberadora*".

No deixaria passar l'ocasió sense ficar-me amb Teresa de Calcuta: les seves "*visites*" eren "*cures pal·liatives*". No sé si tu et sumaries a aquesta crítica.

Però, no critiquem molt: alguns potser no fem ni "*cures pal·liatives*".

A la teva pregunta de "*si esa espiritualidad se da solo en aquellos que han perdido el cristianismo, reliquia entonces de una pérdida, o si la hay también surgiendo de cero en quienes no fueron educados en ninguna religión*", responc amb una altra pregunta: Les pintures de les coves de Lascaux i Altamira suposen una espiritualitat?

Em sembla que Eugen Drewermann donaria la resposta amb un sí.

> No se dan cuenta [los teólogos] de lo indispensable que es el conocimiento del pensamiento de los cazadores de la era glaciar para descubrir cómo y por qué nació la idea de consumir un dios en la forma de un determinado alimento. Estos frescos son testimonio del pensamiento de los hombres de hace treinta mil años, del hombre de Cromanón. En aquel entonces se mataba a un animal, que de hecho era divino, y se recibía a la divinidad misma en el alimento, en la fuerza de la carne matada y consumida. Desde esta perspectiva la eucaristía, tal y como es comprendida todavía, parece un sacramento "arcaico", cuyas raíces vitales se remontan a esa protohistoria.
>
> *Dios inmediato*

No sé fins a quin punt l'expressió "*fe en retalls*" que vaig utilitzar a la meva darrera carta és, menys o més, equivalent a "*religión en fragmentos*", la que et va servir, ja el 1984[1], com a títol a la teva "*Aportación al análisis de una sociedad postreligiosa*", publicada a PLIEGOS DE ESTRAZA (10).

En utilitzar l'expressió "*fe en retalls*", ¿confessava una "*respetable nostalgia de otros tiempos, de infancia y juventud*"? ¿Confessava un "*desearía seguir creyendo*"? ¿Quins serien "els *meus retalls*"? El "*participar en la eucaristía pascual sin creer en la resurrección propia ni en la de Cristo*", ¿serà un d'aquests "*retalls*"?

Algun amic, alguna vegada, no només ha posat en qüestió el "*participar*", sinó també el "*celebrar*", no acceptant les meves excuses de què "*son poques vegades*", de què "*son en grups reduïts*". El "*poques vegades*" segueix sent veritat; el de "*en grups molt reduït*", per diverses raons, s'ha acabat. Les meves últimes "*celebracions*" han estat en grups bastant amplis (misses de funeral de família molt propera).

---

[1] Alguns haurien de posar atenció a aquesta data (i a altres anteriors) abans de parlar, en aquests darrers anys de "*nuevos paradigmas*".

Amb el "*credo*" no tinc els problemes que tenia don Manuel, ja que no entra a la meva litúrgia. Algunes vegades, a les eucaristies de Lamiarrita, he proposat el text de "*La profession de foi de Théolib*", de la que vaig publicar una traducció a la meva web l'any 2000.

La meva amiga francesa de l'Església Reformada de França, amb la qual vaig mantenir durant un cert temps un intercanvi de correus, em va comentar:

> A l'assemblée générale ordinaire de l'Association pour le Protetantisme Libéral, on a parlé de vous. La personne qui a évoqué comme particulièrement "émouvant, ce jésuite espagnol qui traduit la profession de foi de Theolib dans sa langue pour lui assurer une meilleure diffusion" [a été] Jacques Perrier, le Président de l'une des plus grandes institutions sociales en lien statutaire avec l'Eglise Réformée de France.

Així comença aquesta "*profession de foi*":

> Jo no creuré mai que Crist és mort per mi.
>
> Vull creure que és vivent per a tots nosaltres.
>
> Jo no creuré mai en un déu que existís per jutjar-nos.
>
> Vull creure en un Déu que ens accepta tal com som.

I segueixen unes altres set estrofes, cada una d'elles amb la seva part negativa (Jo *mai creuré que*...) i amb una part positiva (*Vull creure que*...). Per fer la cosa més "*litúrgica*" (= més teatralitzada), la part negativa la llegeix un de sol (a qui li toca, donant sempre l'opció del "*passo paraula*") i la part positiva tots a cor, com a les tragèdies gregues.

Si vols llegir-la:
La profession de foi de Théolib

Què va passar fa dos anys, a Lamiarrita 2022? Que li va tocar la primera estrofa ("*Jo mai creuré que Crist morí per mi*") precisament al "*predicador*" (Josep Cobo), el qual "*passà paraula*" al veí.

A la reunió-tertúlia de la nit li vaig preguntar si es pensava que Jesús, mentre moria a la creu, estava pensant en ell. Em sembla (la meva audició ja no és molt bona) que em va dir "trampós"; l'endemà va presentar disculpes, especificant allò de "*en cuanto a la forma, pero no en cuanto al fondo*". No pateixis, que això no fou cap impediment per acompanyar-lo a le coves Zugarramurdi.

Cites a Carles III. Potser a l'església d'Anglaterra hi ha un cert repartiment de papers entre el rei i l'arquebisbe de Canterbury, qui és, a la vegada, primat de l'església d'Anglaterra (amb un primet de jurisdicció) i primat de la Comunió Anglicana (amb un primat d'honor). A l'església Vaticana / Catòlica no es dona aquest repartiment, ni signes que es vulgui anar cap a un tal repartiment: el papa manté els drets que es va autoconcedir en època medieval.

Del DICTATUS PAPAE a la UNAM SANCTAM
de Gregorio VII a Bonifacio VIII

O recordar alguna pregunta:

> Quin papa, en el transcurs de la història, de manera voluntària, no obligat per la necessitat, ha renunciat a algun punt dels *Dictatus Papae* o de la *Unam Sanctam*?
>
> ¿Segueix mantenint el papa actual, el jesuïta Bergoglio, la pretensió medieval de Gregori VII, el monjo cluniacenc Hildebrand, de "*posar i deposar*" bisbes?
>
> En les seves trobades amb esglésies ortodoxes i protestants ¿ha renunciat a la pretensió de Bonifaci VIII de ser l'únic pastor a qui li van ser confiades totes les ovelles?
>
> ¿Ha renunciat a la infal·libilitat que el papat va aconseguir al Vaticà I?
>
> ¿Ha manifestat ja, després d'uns quants anys de pontificat, algun dubte sobre l'últim punt de la butlla de Bonifaci VIII? "*Que és absolutament necessari per a salvar-se que tota criatura humana estigui sotmesa al pontífex de Roma*".

I totalment d'acord amb les teves cançons de "*jardín de infancia*". Possiblement, alguns, al seu torn, poden pensar que seguir cantant Labordeta és de "*hogar de jubilados*". Fa anys que lluito inútilment perquè a Lamiarrita no apareguin els "*cancioneros*". Tant pel que toca a cançons com pel que toca als "*cànons eucarístics*".

Ben cordialment

Miquel